

Uchwała nr 170/835/2012
Zarządu Powiatu w Tarnowskich Górach
z dnia 13 czerwca 2012 roku

w sprawie:

przekazania Radzie Powiatu w Tarnowskich Górach projektu uchwały w sprawie przyjęcia „Programu Korekcyjno-Edukacyjnego Dla Sprawców Przemocy w Rodzinie Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2012-2016”

Na podstawie art. 32 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 05.06.1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U.2001.142.1592 z późn. zm.)¹

Zarząd Powiatu
uchwała:

§ 1

Przekazuje się Radzie Powiatu pod obrady projekt uchwały w sprawie przyjęcia „Programu Korekcyjno-Edukacyjnego Dla Sprawców Przemocy w Rodzinie Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2012-2016”, w treści określonej w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Staroście Tarnogórskiemu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

STAROSTA

Lucyna Ekkert

¹ Przepisy wprowadzające zmiany opublikowano w: Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz.558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r.: Nr 102, poz.1055, Nr 167, poz.1759, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 92, poz.753, Nr 157, poz.1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz.675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 149, poz.887, Nr 217, poz.1281, z 2012r. Nr 149, poz. 887

**Uchwała nr .../.../20....
Rady Powiatu w Tarnowskich Górach
z dnia .....**

**w sprawie:
przyjęcia „Programu Korekcyjno-Edukacyjnego Dla Sprawców Przemocy w Rodzinie Realizowanego
w Powiecie Tarnogórskim w latach 2012-2016”**

Na podstawie art. 4 ust.1 pkt. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. 2001.142.1592 z późn. zm.)¹,
art. 6 ust. 4 pkt 2) ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)²

**Rada Powiatu
uchwała:**

§ 1

Przyjmuje się „Program Korekcyjno-Edukacyjny Dla Sprawców Przemocy w Rodzinie Realizowany
w Powiecie Tarnogórskim w latach 2012-2016”, w treści stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały,

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Tarnowskich Górach.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4

Uchwała zostanie ogłoszona w sposób zwyczajowo przyjęty.

STAROSTA

Lucyna Błakert

1 Przepisy wprowadzające zmiany opublikowano w: Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz.558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r.: Nr 102, poz.1055, Nr 167, poz.1759, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 92, poz.753, Nr 157, poz.1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz.675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 149, poz.887, Nr 217, poz.1281, z 2012r. Nr 149, poz. 887

2 Przepisy wprowadzające zmiany opublikowano w: Dz. U. z 2009r. Nr 206, poz. 1589, Dz. U. z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 125, poz. 842, Dz. U. z 2011r. Nr 149 poz. 887

PROGRAM KOREKCYJNO – EDUKACYJNY DLA SPRAWCÓW PRZEMOCY W RODZINIE

**realizowany w Powiecie Tarnogórskim
w latach 2012-2016**

Przemoc w rodzinie jest skomplikowanym i wieloobszarowym zjawiskiem, niezbędne jest więc interdyscyplinarne podejście do tego problemu, podejmowane przez samorząd działania muszą mieć charakter systemowy. Jest oczywiste, że wszystkie działania na tym polu są ukierunkowane na pomoc ofiarom przemocy. Najpilniejszą sprawą jest zapewnienie bezpieczeństwa (powstrzymanie przemocy, odizolowanie sprawcy, itp.). Jednak te czynności nie wyczerpują możliwości pomocy. Potrzebne jest objęcie rodziny także pomocą psychologiczną, prawną, socjalną. Zadania własne Powiatu to m.in. tworzenie i prowadzenie ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej.

Jak wynika z doświadczeń organów zajmujących się pomocą społeczną na naszym terenie (ośrodki pomocy społecznej, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, kuratorzy, Policja), przemoc w rodzinie jest zjawiskiem obecnym w życiu mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego, co potwierdzają informacje zawarte w poniższej tabeli:

Tab. 2 Przemoc w rodzinie w latach 2009 – 2011 na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Tarnowskich Górach, wynikających z realizacji procedury „Niebieska Karta”

		2009	2010	2011
Liczba interwencji domowych ogółem		1912	1979	2062
Liczba interwencji dotyczących przemocy w rodzinie		116	132	117
Miejsce interwencji	miasto	94	97	86
	wieś	22	35	31
Liczba ofiar przemocy ogółem		227	238	217
W tym:	kobiety	116	127	117
	mężczyźni	8	14	7
	dzieci do 13 lat	63	63	59
	dzieci powyżej 13 lat	40	34	34
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem		118	134	118
W tym:	kobiety	9	10	4
	mężczyźni	106	124	114
	nieletni	3	0	0
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu		41	38	45
W tym:	Przewiezionych do izby wytrzeźwień	19	25	32
	Przewiezionych do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych do wytrzeźwienia	5	1	2
Liczba przypadków udzielenia pomocy medycznej		9	4	3
W tym:	pokrzywdzeni	4	3	1
	sprawcy	5	1	2
Liczba skierowanych przez Policję informacji o ujawnionych przypadkach przemocy do różnego rodzaju instytucji i organizacji		32	47	92

W tym do:	Ośrodków pomocy społecznej	14	25	65
	Gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	15	19	25
	Placówek służby zdrowia	0	0	0
	Organizacji pozarządowych	0	0	0
	Innych (placówek opiekuńczo-wychowawczych, specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy, PCPR, itp)	3	3	2

Na podstawie danych przedstawionych powyżej, można stwierdzić, że na przestrzeni ostatnich 3 lat (tj. w latach 2009-2011), Policja podjęła 5953 interwencji domowych na terenie Powiatu Tarnogórskiego. Wśród nich 365 dotyczyło czynów noszących znamiona przemocy domowej, co stanowi ok 6% wszystkich interwencji domowych.

Jak wynika z powyższej tabeli w trzech ostatnich latach Policja zanotowała 370 sprawców przemocy w rodzinie. Ok. 34% z nich, w chwili popełnienia czynu, było pod wpływem alkoholu, wskutek czego przewieziono ich do izby wytrzeźwień, bądź umieszczono w policyjnych pomieszczeniach dla osób zatrzymanych do wytrzeźwienia. Osobami dotkniętymi przemocą były głównie kobiety. Wśród ofiar, niepokojąco dużą liczbę stanowią dzieci i młodzież do 18. roku życia.

Z tabeli tej wynika również, że od 2009 roku rośnie liczba informacji przesyłanych przez Policję, głównie do ośrodków pomocy społecznej i gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Można zatem zaobserwować poprawę i polepszający się przepływ informacji pomiędzy różnego rodzaju instytucjami i organizacjami, które na co dzień spotykają się z problemem przemocy w rodzinie.

Dane dotyczące ofiar przemocy z terenu Powiatu Tarnogórskiego przedstawia poniższa tabela:

Tab. 3 Liczba ofiar przemocy objętych procedurą Niebieskiej Karty przez ośrodki pomocy społecznej Powiatu Tarnogórskiego w latach 2009 – 2011 z podziałem na płeć, wiek, wykształcenie.

	ogółem	płeć		wiek				wykształcenie				
		K	M	0-18	19-39	40-59	60-więcej	podstawowe	gimnazjalne	zawodowe	średnie	wyższe
Tarnowskie Góry	31	30	1	0	19	6	6	12	0	10	9	0
Miasteczko Śl.	58	22	2	34*	13	7	4	9	0	12	3	0
Radzionków	2	2	0	0	0	2	0	0	0	1	1	0
Ożarówice	13	9	4	6	3	2	2	4	2	1	4	0
Tworóg	17	16	1	8	5	4	0	2	0	4	3	0
Krupski Młyn	2	1	1	1	1	0	0	2	0	0	0	0
Zbrosławice	1	1**	0	0	0	1	0	-	-	-	-	-
Kalety	6	6	0	0	2	4	0	0	0	5	1	0

Świerklaniec	28	14	14	9	13	3	3	0	0	2	3	4
RAZEM	158	101	23	58	56	29	15	29	2	35	24	4

* nie ustalono płci dzieci- ofiar przemocy

** nie ustalono wykształcenia osoby poszkodowanej

Z powyższych informacji wynika, że ofiarami przemocy domowej na terenie Powiatu Tarnogórskiego są w większości kobiety. Ponadto osobami poszkodowanymi w wyniku przemocy domowej są najczęściej dzieci oraz osoby do 40. roku życia, posiadające wykształcenie zawodowe. Niemniej jednak, można zaobserwować pojawiającą się tendencję, iż ofiarami przemocy coraz częściej stają się osoby starsze, po 60. roku życia.

Z informacji uzyskanych z Prokuratury Rejonowej w Tarnowskich Górach wynika, że w latach 2009-2011 wszczęto 331 postępowań w sprawie znęcania się fizycznego lub psychicznego nad osobą najbliższą lub inną osobą (art. 207 k.k.). Z tego 124 sprawy zostały przekazane do Sądu wraz z aktem oskarżenia. Dane dotyczące osób skazanych z art. 207 k.k. przedstawia poniższa tabela.

Tab. 4 Osoby skazane z art. 207 k.k. na przestrzeni ostatnich trzech lat (dane Sądu Rejonowego oraz Aresztu Śledczego w Tarnowskich Górach)

	2009-2011
Liczba osób skazanych z art. 207 k.k.	236
Liczba osób, wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary	175
Liczba osób pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego, odbywające karę pozbawienia wolności w Areszcie Śledczym	34
Liczba wyroków, w których wobec sprawcy został orzeczony obowiązek udziału w Programie Korekcyjno-Edukacyjnym dla Sprawców Przemocy	0

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że między 2009 a 2011 rokiem 236 osób zostało skazanych z art. 207 k.k., jednakże wobec 3/4 spośród tych osób Sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary.

Z tabeli tej wynika również, że od 2009 roku do Aresztu Śledczego w Tarnowskich Górach przyjęto 34 osoby skazane między innymi z art 207 k.k., pochodzące z powiatu tarnogórskiego. Oznacza to, że zaledwie ok. 14% osób znęcających się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny odbywa karę pozbawienia wolności.

Na podstawie danych Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wynika, że na przestrzeni ostatnich trzech lat, tj. w latach 2009-2011, kuratorzy do spraw karnych prowadzili 49 spraw dozorowych wobec osób skazanych z art. 207 § 1 k.k.

- „zadania domowe” – poddanie uczestnikom do przemyślenia i przeanalizowania zagadnień.

E. REGULY UCZESTNICTWA W PROGRAMIE

1. Regulamin zajęć powinien zostać opracowany przez prowadzącego wspólnie z uczestnikami i przyjęty przez nich do przestrzegania.
2. Udział w zajęciach jest obowiązkowy.
3. Konieczne jest opracowanie indywidualnego kontraktu, określającego zasady uczestnictwa w programie.
4. W przypadku osób, których uczestnictwo związane jest z decyzjami sądu ograniczającymi wolność osobistą, regulamin powinien przewidywać sankcje za uchylenie się od udziału w programie oraz obowiązek poinformowania przez prowadzącego sądu lub kuratora uczestnika.
5. Zapisy regulaminu powinny zobowiązywać uczestników do zachowań bezpiecznych i zgodnych z zasadami współżycia społecznego.

F. ZASADY PROWADZENIA ZAJĘĆ

1. Wszystkie informacje uzyskiwane od uczestników programu, dotyczące ich życia osobistego, muszą być objęte zasadą poufności (z wyjątkiem informacji wskazujących na popełnienie czynów zabronionych przez prawo).
2. Zajęcia powinny być prowadzone w grupach nie większych niż 10 – 15 osób.
3. Czas trwania edycji programu nie mniej niż 60 godzin dydaktycznych, z przerwami między zajęciami nie dłuższymi niż tydzień. W praktyce długość cykli korekcyjno – edukacyjnych będzie uzależniona od rodzaju i specyfiki grupy sprawców oraz od wyboru sposobu prowadzenia programu (optymalny czas trwania programu to 6 miesięcy).
4. Zajęcia ze sprawcami przemocy nie mogą być prowadzone w miejscach, w których udziela się pomocy i wsparcia ofiarom przemocy.
5. Oddziaływania korekcyjno–edukacyjne powinny być prowadzone przez osoby z wyższym wykształceniem, odpowiednim przygotowaniem psychologicznym oraz odbytym szkoleniem z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ważne jest by duet tworzyli kobieta i mężczyzna – obrazuje to modelowy układ komunikacji partnerskiej.

G. OCENA UCZESTNIKÓW PROGRAMU

Ocena postępów wynikających z uczestnictwa w programie związana jest m.in. z wypełnieniem zobowiązań znajdujących się w kontrakcie określającym zasady selekcji. Kryteria oceny dotyczą następujących zagadnień:

- obecność na zajęciach
- aktywność na zajęciach
- otwartość na uczestników i przekazywane treści
- wykorzystywanie poznanych technik
- zachowywanie trzeźwości
- nie stosowanie przemocy
- ponoszenie odpowiedzialności za stosowaną przemoc
- zwracanie się o pomoc
- przyjmowanie uwag.

Ocena powinna być stosowana na różnych etapach programu i stanowić podstawę do zwolnienia z uczestnictwa w programie.

H. HARMONOGRAM RZECZOWO – FINANSOWY

Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji Programu w roku 2012 przebiega następująco:

RODZAJ DZIAŁANIA	KOSZTY (zł)	REALIZATORZY	TERMIN REALIZACJI
Zakup materiałów niezbędnych do realizacji programu w 2012r.	3150	PCPR	czerwiec 2012
Wyselekcjonowanie uczestników programu	0	- PCPR - Zespół Interdyscyplinarny Ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	czerwiec 2012
Przeprowadzenie indywidualnych spotkań diagnostycznych z uczestnikami programu	4 godz x 15 osób x 70 zł = 4200 zł	- PCPR - trener uprawniony do pracy ze sprawcą przemocy w rodzinie	czerwiec - lipiec 2012
Przeprowadzenie cyklu warsztatów korekcyjno – edukacyjnych dla uczestników programu	48 godz x 100 zł x 2 osoby. = 9600 zł	- PCPR - trenerzy uprawnieni do pracy ze sprawcą przemocy w rodzinie	lipiec - wrzesień 2012
Przeprowadzenie indywidualnych spotkań podsumowujących dla uczestników programu	1 godz x 70 zł x 15 osób = 1050 zł	- PCPR - trener uprawniony do pracy ze sprawcą przemocy w rodzinie	wrzesień 2012
Spotkanie ewaluacyjne realizatorów programu w 2012 roku – podsumowanie działań	0	PCPR	marzec 2013
Łączny koszt realizacji programu	18 000,00 zł		

Realizacja Programu w kolejnych edycjach będzie przebiegała zgodnie z harmonogramem działań opisanych powyżej, dostosowanym odpowiednio do lat następnych.

V. ZASADY I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Realizacja programu nastąpi po uprzednim przyjęciu Programu przez Radę Powiatu oraz po zabezpieczeniu przez Wojewodę środków finansowych na realizację Programu, zgodnie z art. 6 pkt. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U.05.180.1493 z późn. zm.).

W miarę ewaluacji Programu i rozwoju infrastruktury społecznej możliwe są różne formy realizacji i zasady finansowania Programu.

VI. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring i ewaluacja będą realizowane poprzez:

1. Przeprowadzenie badania ankietowego, dotyczącego postaw wobec przemocy, wśród uczestników zakwalifikowanych do programu, przed rozpoczęciem programu oraz po zakończeniu działań korekcyjno-edukacyjnych przez podmiot realizujący część szkoleniową;
2. Monitorowanie sytuacji rodzin sprawców przemocy w rodzinie- informacje uzyskane z ośrodków pomocy społecznej, właściwych ze względu na miejsce zamieszkania rodzin oraz informacje uzyskane podczas okresowych spotkań Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
3. Spotkanie ewaluacyjne realizatorów programu raz w roku na terenie PCPR, mające na celu podsumowanie podjętych działań.

PODSUMOWANIE

Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie będą prowadzone w formie programów działań psychologicznych, edukacyjnych i socjalizacyjnych, ukierunkowanych na taką zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc, która zmniejszy ryzyko dalszego stosowania przez nie przemocy oraz zwiększy ich zdolność do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego współżycia w rodzinie. Podstawowym celem tych wszystkich działań jest powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie.

Powodzenie realizacji programu w warunkach wolnościowych jest zależne od pozyskania uczestników skazanych na karę pozbawienia wolności w zawieszeniu, zgłaszających się dobrowolnie lub kierowanych przez różne organizacje i instytucje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, szczególnie przez Zespoły Interdyscyplinarne do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Potrzebę oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie rozpowszechniono wśród kuratorów sądowych, policjantów, pracowników ośrodków pomocy społecznej oraz pozostałych członków zespołów interdyscyplinarnych, przeciwdziałających przemocy w rodzinie.

STAROSTA

Lucyna Ekkert

